

PREVENCIÓ DEL CÀNCER GINECOLÒGIC A L'ASSISTÈNCIA PRIMÀRIA

B. BARCELÓ, F. PIRIS, I. RAMÍREZ, S. MUNTANER, P. SALAS,
M. BOQUÉ, J. CORTÈS, J. TAMARGO
(Dispensari d'Artà. Mallorca)

Introducció

A la darrera reunió d'experts europeus en prevenció del càncer ginecològic (Venècia, Itàlia, 15 d'abril de 1991) es va recomanar la realització de campanyes de prevenció regionals convidant tota la població de risc i coordinant tots els recursos per a una màxima rendabilitat. Aquest treball ha estat dissenyat seguint aquestes directrius, per tal d'apropar-nos a la realitat del nostre entorn, aprofitant els recursos de què disposem, coordinant actuacions i unificant pautes d'exploració i diagnòstic. La Direcció de Salut de la Conselleria de Sanitat, l'Associació Espanyola contra el Càncer i l'Ajuntament d'Artà, institucions preocupades per la salut pública, han estat donant des del primer moment tot el seu suport.

Objectius

1. Conèixer el percentatge de població amb risc de càncer de l'àrea genital i de mama.
2. En els tumors d'actuació preferent (mama i cèrvix), cercar a la població estudiada lesions preneoplàsiques o neoplàsiques inicials.
3. Analitzar l'educació sanitària que presenta la població estudiada i el grau de control que té habitualment.

Material i metodologia

CENS PER EDAT

-20 anys	98 dones
21-29 anys	440 dones
30-39 anys	315 dones
40-49 anys	328 dones
50-59 anys	337 dones
+60 anys	211 dones
Total	1729 dones

1. Carta explicativa del treball a realitzar: dones entre 17 i 65 anys.
2. Carta amb cita per esser visitades.
3. Visita:
 - A) Questionari per identificar els factors de risc.
 - B) Exploració genital i de mama.
 - C) Citologia vaginal i mamografia segons criteri establert (dones majors de 50 anys i dones amb exploració clínica positiva).
4. Reunió periòdica per tancar històries clíniques. Informatització. Carta amb els resultats a la dona.

Resultats:

RESPOSTES:

Cartes enviades	1729
Hí acudiren	532
Total:	532 (1729): 30,76%

<u>Per edats:</u>	25
-20 anys	55
21-29 anys	61
30-39 anys	130
40-49 anys	255
50-59 anys	6

I) CÈRVIX

De 532 dones revisades:

Alt risc:	354
Per no revisions prèvies:	254 (71,7%)

Altres factors de risc:

RS abans dels 20 anys	110
Tabac	68
LIE/TGB prèvia	15
Promiscuitat	10

CLÍNICA

Normal	448
H. T. Prèvia	13
Anormal	51
Pòlips de cèrvix	23
Prolapses	11
Cervicitis	17

CITOLOGIA

No practicada	51
Normal	33
Hipertròfic. Estudi endometrial	6
Inflamatori	131
Inespecífic	87
Foncs	18
Gardnerella	15
Trichomonaes	11
LIE baix grau	10
LIE alt grau	1

II) MAMA

De 532 dones revisades

Alt risc:	413
Per no revisions prèvies:	268 (64,8%)

Altres factors de risc:

Cà mama contralateral	5
Antec. fam. cà. mama	57
Lesió mamària prèvia no afiliada amb precisió	30
Primer fill després dels 30 anys	67
Obesitat	85
Edat major de 50 anys	241

CLÍNICA

Normal	238
Anormal	27
Tm. Benigna	11
Mastopatia	8
Mugrons retrets	5
Mastitis	2
Tm. sospitosos	1

MAMOGRAFIES

No practicades	238
Normal	235
Patologia benigna	38
M.F.Q	26
Fibroadenomes	9
Quiste	1
Lipoma	1
Ectàsia ductal	1
Sospitoses	3
Positives	4

Enquesta social de les dones que acudiren a la cita: 228 entrevistades

No reberen la carta	0
Carta rebuda:	
No es volen revisar	32
Revisades	196
Sanitat pública	46
Sanitat privada	150

Conclusions

La resposta de la població convidada es pot considerar molt bona: han estat revisades 1/3 de la població femenina, de les quals un 71% no s'havia revisat mai. De les dones no revisades, només un 14% estan totalment desprotegides, ja que el 86% restant feien un seguiment en el sistema sanitari públic o privat.

Tenint en compte la magnitud de la mostra, la patologia trobada està dins els marges esperats.

L'educació sanitària, la determinació de grups de risc, la detecció precoç i el seguiment del càncer ginecològic s'ha d'incloure dins el programa de la dona a l'atenció primària.

Dins el nostre àmbit queda una part de la població femenina sense cap tipus de cobertura, per la qual cosa s'ha de promoure una campanya de sensibilització.